

Kungörelse om skyddsområde och skyddsföreskrifter för Minnesgårdets ytvattentäkt, Staden 2:1, Östersunds kommun

23FS 2017:12
Utkom från trycket
den 3 mars 2017

Beslutad den 12 december 2016 (dnr 513-2811-2013).

Länsstyrelsen fastställer, med stöd av 7 kap 21 § miljöbalken(1998:808), skyddsområde för Minnesgårdets ytvattentäkt, Staden 2:1, Östersunds kommun. Skyddsområdet är indelat i vattentäktsson, primär skyddszon och sekundär skyddszon. Skyddsområdets utbredning framgår av bifogade kartor (bilaga 1).

Med stöd av 7 kap 22 § miljöbalken meddelar Länsstyrelsen följande skyddsföreskrifter som skall gälla inom skyddsområdet. Föreskrifterna skall gälla för befintlig och eventuell tillkommande verksamhet. Detta beslut och föreskrifterna gäller omedelbart även om de överklagas.

Skyddsföreskrifter

Nedan angivna skyddsföreskrifter gäller inom det skyddsområde som angivits på upprättad skyddsområdeskarta, se bilaga 1. Skyddsområdet är indelat i vattentäktsson, primär och sekundär skyddszon.

Definitioner av begrepp

Definitioner av begrepp redovisas i bilaga 2.

§ 1 Vattentäktsson

Inom vattentäktssonen är all annan verksamhet än vattentäktsverksamhet förbjuden. Med vattentäktsson menas en radie om 100 meter kring intagspunkten i Storsjön.

§ 2 Primär och sekundär skyddszon

a) Hantering av petroleumprodukter m.m.

Primär och sekundär skyddszon: Hantering av mer än sammanlagt 250 liter petroleumprodukter och brandfarliga vätskor får ej ske utan **tillstånd**. Tillstånd krävs dock inte för drivmedel i fordons, diesellok och mobila arbetsmaskiners bränsletankar. Hantering av petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor får endast ske på ett sådant sätt att spill och läckage kan insamlas och omhändertas. Om det finns risk för påkörning ska förvaringskärl ha påkörningsskydd. Undantag från tillståndsplikt för brandfarliga vätskor gäller om verksamheten redan tillståndsprövats enligt lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor.

Fordonstvätt med avfettningsmedel och liknande produkter får endast ske på platser som har försetts med anordning som säkerställer att tvättvattnet inte riskerar att hamna i grund- yt- eller dagvatten.

b) Hantering av växtskyddsmedel, växtnäringsämnen mm

Primär skyddszon: På markområden där det föreligger risk för avrinning till ytvatten, är yrkesmässig spridning av handelsgödsel, stallgödsel, humanurin och slam från reningsverk eller enskild reningsanläggning **förbjuden**. Inom övriga delar av den primära zonen erfordras **tillstånd**.

Lagring av organiska gödselmedel och stallgödsel, motsvarande årsproduktionen från mer än 2 djurenheter får ej ske utan **tillstånd**.

Yrkesmässig hantering av kemiska växtskyddsmedel får ej ske utan **tillstånd**. Jord- eller vattenslagning av plantor, behandlade med bekämpningsmedel får ej ske utan **tillstånd**.

Sekundär skyddszon: På de markområden där det föreligger risk för avrinning till ytvatten krävs **tillstånd** för yrkesmässig spridning av handelsgödsel, stallgödsel, humanurin och slam från reningsverk eller enskild reningsanläggning.

Lagring av organiska gödselmedel och stallgödsel, motsvarande årsproduktionen från mer än 2 djurenheter får ej ske utan **tillstånd**.

Yrkesmässig hantering av kemiska växtskyddsmedel får ej ske utan **tillstånd**. Jord- eller vattenslagning av plantor, behandlade med bekämpningsmedel får ej ske utan **tillstånd**.

c) Hantering av dagvatten

Primär och sekundär skyddszon:

Golvbrunnar som är anslutna direkt till dagvattennätet är förbjudna.

Det är förbjudet att i dagvattenbrunnar spola ned utspillda vätskor eller fasta ämnen som innebär risk för förorening av yt- eller grundvatten.

d) Miljöfarlig verksamhet

Primär skyddszon och sekundär zon:

Nyetabletering eller väsentlig ändring av befintlig miljöfarlig verksamhet (enligt 9 kap 1§ i miljöbalken) får ej ske utan **tillstånd**.

e) Upplag och deponier

Primär skyddszon: Permanenta upplag eller deponering av avfall och förorenade massor är **förbjudet**. Normal trädgårds- och hushållskompost omfattas inte av detta förbud. Tillfälliga upplag av avfall och förorenade massor får ej ske utan **tillstånd**.

Upplag av asfalt och oljegrus är **förbjudet**.

Upplag av vägsalt är **förbjudet**.

Upplag av snö härrörande från trafikerade ytor utanför den primära skyddszonen får ej ske utan **tillstånd**.

All form av deponering i sjö eller vattendrag är **förbjuden**.

Sekundär skyddszon: Permanenta upplag eller deponering av avfall och förorenade massor är **förbjudet**. Normal trädgårds- och hushållskompost omfattas inte av detta förbud. Tillfälliga upplag av avfall och förorenade massor får ej ske utan **tillstånd**.

Upplag av asfalt och oljegrus får ej ske utan **tillstånd**.

Upplag av snö härrörande från trafikerade ytor utanför den sekundära skyddszonen får ej ske utan **tillstånd**.

All form av deponering i sjö eller vattendrag är **förbjuden**.

f) Täkter, andra schaktarbeten och markarbeten

Primär och sekundär skyddszon: Större schaktnings- eller grävningsarbeten får ej ske utan **anmälan**.

Husbehovstäkt av berg, naturgrus och andra jordarter som inte är tillståndspliktig enligt 9 kap. miljöbalken och 5 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, får ej etableras utan **tillstånd**.

Återfyllning med massor som medför risk för förorening av grund- eller ytvatten är **förbjuden**.

Muddringsarbeten som inte är tillståndspliktiga enligt 11 kap. miljöbalken får ej ske utan **tillstånd**.

g) Skogsbruk

Primär och sekundär skyddszon: Upplag överstigande en avverkningssäsong (lövsprickning – lövsprickning) av bark, flis, spån, timmer och liknande får ej ske utan **tillstånd**. Normala upplag av ved eller andra träbaserade produkter, för uppvärmning av bostad eller motsvarande, omfattas inte av denna tillståndsplikt.

Vattenbegjutning av timmerupplag får ej ske utan **tillstånd**.
Slutavverkning får endast ske på tjälad mark.

h) Djurhållning

Primär och sekundär skyddszon:

Nyetablering av minst två djurenheter, väsentlig utökning eller ändring av befintlig verksamhetsinriktning avseende djurhållning får ej ske utan **tillstånd**.

Strandbete vid sjö eller vattendrag, dvs bete nedan vattenlinje vid högsta förekommande vattenyta får ej ske utan **tillstånd**.

i) Vattenbruk

Primär och sekundär skyddszon: Vattenbruk, som innebär utfodring av t.ex. fisk och skaldjur eller annan jämförbar verksamhet får ej ske utan **tillstånd**.

Veterinärmedicinska preparat får ej utan **tillstånd** spridas i vatten eller användas som tillsats i foder vid odling av fisk eller skaldjur.

j) Transporter

Primär skyddszon: Genomgående transport av farligt gods får endast ske på av länsstyrelsen rekommenderade leder.

k) Kalkning eller annan behandling av sjöar och vattendrag

Primär och sekundär skyddszon:

Kalkning av vattendrag eller våtmark får ej ske utan **anmälan**. Annan kemisk behandling av sjö eller vattendrag än kalkning är **förbjuden**.

§ 3 Allmänna bestämmelser

Ikraftträdande

Skyddsföreskrifterna ska gälla från den tidpunkt beslutet träder i kraft. Enligt 7 kap 22 § miljöbalken ska skyddsföreskrifterna gälla från denna tidpunkt även om de överklagas. För befintliga anläggningar och verksamheter träder föreliggande föreskrifter i kraft på dagen två år efter skyddsföreskrifternas fastställande om inget annat meddelas av den kommunala nämnden för miljöfrågor. Därefter får verksamhet som omfattas av förbud inte bedrivas. Verksamhet som omfattas av tillstånds- eller anmälningsplikt får bedrivas endast om den som bedriver verksamheten senast på dagen två år efter ikraftträdandet lämnat in en ansökan om tillstånd, respektive gjort en anmälan till den kommunala nämnden för miljöfrågor.

Skyltning

Huvudmännen för vattentäkterna ska inom skyddszonerna sätta upp informationsskyltar på väl synlig plats längs vägar och längs farleder samt i båthamnar. Skyltningen ska utföras enligt Naturvårdsverkets rekommendationer.

Vid påfyllningsrör för tank där petroleumprodukter och brandfarliga vätskor lagras, ska skylt uppsättas som erinrar om vattenskyddsområdets existens. Skyltarna tillhandahålls av huvudmannen för vattentäkten men bekostas av verksamhetsutövaren. Skylt ska monteras av verksamhetsutövaren i omedelbar närhet av påfyllningsstället.

Tillstånd och anmälan

Som förutsättning för ett tillstånd enligt dessa föreskrifter gäller att verksamhetsutövaren kan visa att verksamheten kan utföras och drivas utan risk för skada för vattenförekomsten.

Tillstånd enligt dessa skyddsföreskrifter krävs inte om verksamheten har tillståndsprövats eller ska tillståndsprövas enligt 9 kap. (miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd), förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd eller 11 kap. (vattenverksamhet).

I de fall tillstånd eller anmälan krävs enligt dessa föreskrifter i Östersunds kommun prövas detta av den kommunala nämnden för miljöfrågor.

Vattentäktsverksamhet

Föreskrifterna utgör inte hinder mot den hantering och de verksamheter som är nödvändiga för vattentäktsverksamhetens bedrivande.

Allmänna upplysningar i anslutning till skyddsföreskrifterna

Anmälan om olyckshändelse

Olyckshändelse, spill eller läckage som utgör risk för vattentäkten att skadas ska omedelbart anmälas av den som orsakat eller fått kännedom om tillbudet. Anmälan ska göras till den kommunala räddningstjänsten, tel 112.

Anvisade leder

Länsstyrelsen anvisar rekommenderade transportvägar för farligt gods. Uppdatering av rekommendationerna sker löpande i samarbete med kommunen och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Beredskap

Beredskapsplan för åtgärder och sanering vid akut föroreningsrisk bör upprättas av vattentäktens huvudman. Planen bör godkännas av den kommunala nämnden för miljöfrågor.

Dispensmöjligheter

Om det finns särskilda skäl kan länsstyrelsen, efter hörande av tillsynsmyndigheten och huvudmannen meddela dispens från dessa föreskrifter. Vad en ansökan om dispens ska innehålla regleras i 23 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. I samband med sådan prövning kan tillsynsmyndigheten föreskriva särskilda villkor, som anses erforderliga för att undvika vattenförorening (16 kap. 2 § miljöbalken). Dispens får enligt 7 kap. 26 § miljöbalken meddelas endast om det är förenligt med föreskrifternas syfte.

Ersättning

Eventuell ersättning för intrång i pågående markanvändning m.m. regleras i 31 kap 4§ miljöbalken. Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet kan ha rätt till ersättning om föreskrift för vattenskyddsområde innebär att pågående markanvändning avsevärt försvåras inom berörd del av fastighet. Desamma gäller om mark tas i anspråk. Ersättning utgår dock inte för den ”förlust” som beror på att förväntningar om ändring i markens användningssätt inte kan infrias på grund av skyddsföreskrift. Talan om ersättning eller inlösen förs i miljödomstolen enligt 31 kap miljöbalken.

Föreskrifter angående sjöfart och fritidsbåtar

I Sjöfartsverkets och Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd finns bestämmelser om åtgärder mot förorening från fartyg samt föreskrifter om mottagning av avfall från fritidsbåtar.

Hänsynsregler

2 kap. miljöbalken anger gällande hänsynsregler. Hänsynsreglerna innebär bl.a. att alla som bedriver eller avser att bedriva verksamhet eller vidta åtgärd ska utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Detta innebär att om en ytvattentillgång nyttjas för en vattentäkt är alla, som önskar bedriva verksamhet eller vidtaga åtgärd i vatten eller på land som kan skada vattentillgången, skyldig att vidta de skyddsåtgärder, tåla de begränsningar och iaktta de försiktighetsmått som skäligen kan fordras för att förebygga eller avhjälpa skada på tåkten.

Ny lagstiftning

Ny lagstiftning eller bestämmelser enligt förordningar som fastställs efter beslutsdatum och som utökar skyldigheterna inom här aktuellt skyddsområde, gäller utöver här meddelade skyddsföreskrifter.

Påföljder

Överträdelse av skyddsbestämmelser kan medföra straffansvar i enlighet med 29 kap. miljöbalken (1998:808).

Skogsbruk

Inom vattenskyddsområde är det särskilt viktigt att Skogsstyrelsens föreskrifter och allmänna råd till Skogsvårdslagen (1979:429) och Skogsvårdsförordningen (1993:1096) om skyddszoner, hyggen, skador på mark och vatten samt skogsbilvägar efterlevs.

Skyltning

För uppsättande av skyltar för utmärkning av vattenskyddsområde, inom ett avstånd av 50 meter från vägområdet, krävs enligt 46 § väglagen länsstyrelsens tillstånd. I det fall området är detaljplanelagt krävs bygglov. Inom vägområdet krävs tillstånd av

väghållningsmyndigheten enligt 43 § väglagen. Uppsättning av skyltar som inte kräver tillstånd av väghållningsmyndigheten ska ske i samråd med väghållaren.

Tolkning

Vid osäkerhet vad gäller tolkning av karta med vattenskyddsområdet eller skyddsföreskrifter bör kontakt tas med tillsynsmyndigheten för klarläggande.

Tillsyn

Östersunds kommun är tillsynsmyndighet över vattenskyddsområden som beslutats av Länsstyrelsen. (Länsstyrelsens överlåtelsebeslut den 1 juni 2011)

Vattenverksamhet

I stort sett allt arbete i vatten är så kallad vattenverksamhet och i 11 kap. miljöbalken anges vad som gäller för dessa verksamheter. Exempel på vattenverksamheter är anläggning av pirar, dammar, bryggor, vägtrummor i vattendrag, erosionsskydd i vattendrag, broar i vatten, grävning och muddring, rensning av vattendrag, dikning och annan markavvattnings Utgångspunkten i miljöbalken är att vattenverksamheter kräver tillstånd. För vissa mindre verksamheter räcker det dock med en anmälan till länsstyrelsen. För vattenverksamheter där det är uppenbart att varken allmänna eller enskilda intressen skadas genom vattenverksamhetens inverkan på vattenförhållandena behövs inte tillstånd eller anmälan.

Övrig lagstiftning

Tillstånd eller dispens enligt föreskrifter i detta beslut innebär ingen befrielse från eventuella krav på prövning enligt, eller efterlevnad av annan lagstiftning

Föreskrifterna träder i kraft omedelbart.

Jöran Hägglund
Landshövding

Gunbritt Nilsson
Miljöskyddshandläggare

Utgivare
Barbro Nyberg, Länsstyrelsen Jämtlands län

3.2 Definitioner av begrepp

Befintlig verksamhet

Med uttrycken befintlig verksamhet och befintlig anläggning avses verksamhet eller anläggning som pågår respektive finns när dessa föreskrifter träder i kraft, med den utformning och omfattning som verksamheten eller anläggningen har då.

Större schaktning

Med större schaktningsarbeten avses sänkningen av markytan på ett område motsvarande en yta 150m² eller större. Schaktning och anläggningsarbeten för underhåll av Va-, el, tele och dataledningar får utföras utan anmälan. Mindre grävningsarbeten inom tomter och dylikt får utföras utan anmälan.

Djurenheter

Med djurenheter avses t.ex. en mjölkko eller en häst, inklusive föl upp till sex månaders ålder. Fullständig definition finns i miljöprövningsförordningen kap 2.

Djurhållning

Med djurhållning avses hållande av nötkreatur, häst, get, får eller svin, samt av pälsdjur eller fjäderfä som inte är sällskapsdjur.

Hantering

Med hantering avses en verksamhet eller åtgärd som utgörs av tillverkning, bearbetning, behandling, förpackning, förvaring, transport, användning, omhändertagande, destruktion, konvertering, saluförande, överlåtelse och därmed jämförliga förfaranden.

Transport av farligt gods

Farligt gods är den sammanfattade benämningen på ämnen och produkter, som har sådana farliga egenskaper att de kan skada människor, miljö, egendom och annat gods, om de inte hanteras rätt under transport. Formellt utgör farligt gods sådana ämnen och föremål vars transport är reglerad i ADR-S och RID-S. Begreppet transport omfattar förflyttning av godset med ett transportmedel samt lastning och lossning, förvaring och annan hantering som utgör ett led i förflyttningen.

Yrkesmässig

Såväl fysiska som juridiska personer kan bedriva yrkesmässig verksamhet. En verksamhet som har en viss omfattning och varaktighet, samt ett objektivt fastställbart vinstsyfte och är av självständig karaktär anses vara yrkesmässig. Samtliga av dessa fyra kriterier måste vara uppfyllda för att något ska kunna betraktas som yrkesmässigt. Verksamheten behöver dock inte vara vederbörandes

huvudsysselsättning. Kravet på vinstsyfte markerar gränsdragningen mot hobbyverksamhet.